

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—I quite understand the Constitutional provisions. The Government is very anxious to see that all able bodied people are given employment opportunity. But, ours is a big country where there is 50 crores population and with this increase of population I don't think any Government will be able to provide jobs to all the people. You are asking question only about the Diploma holders and degree holders. There are others who are B.As and B.Sc.s and others who are unemployed. You can ask whether it is not the responsibility to provide employment for them also. So we cannot provide jobs for all educated people. It is impossible.

Supply of Milk to the Bangalore Dairy.

19. Sri H. C. LINGA REDDY (Malur).—

Will the Minister for Labour, Animal Husbandary, Fisheries and Sericulture be pleased to state :—

(a) whether the Bangalore Dairy is not receiving all the milk supplied by the Milk Producers Co-operative Societies and private parties at present ;

(b) whether it is a fact that payments are not made to the milk suppliers regularly and satisfactorily ;

(c) the amount invested on the Dairy and whether the Dairy is making any profits every month ?

A.—Sri D. DEVARAJ URS (Minister for Labour, Animal Husbandary, Fisheries and Sericulture).—

(a) No. It is received according to the quota fixed.

(b) It is not a fact.

(c) Rs. 138.116 lakhs. Dairy is not making any profit every month.

Sri H. C. LINGA REDDY.—Has it come to the notice of Government that milk brought in the Dairy vans from the Co-operative Societies is not received while milk van brought by private people is received and the milk vans of co-operatives are sent back very often ?

Sri D. DEVARAJ URS.—It is not true.

Sri H. C. LINGA REDDY.—Has it come to the notice of the Government that milk brought from the milk producers' co-operative societies is not paid for at all in the dairy ?

Sri D. DEVARAJ URS.—Payments are made.

Sri H. C. LINGA REDDY.—May I know the loss incurred by the Dairy from the inception ?

Sri D. DEVARAJ URS.—I cannot give monthly losses. If a separate question is put, I will be able to say. Roughly it may come to several lakhs towards the end of this year.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರು ದಕ್ಷರಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದೇನು ?

Sri D. DEVARAJ URS.—It is hypothetical presumption and I cannot answer that. On the other hand the Government is completely satisfied with the services of the present Dairy Director.

Sri B. B. SAYANAK.—May I know whether the Dairy is running under loss from the beginning ?

Sri D. DEVARAJ URS.—Yes. The Government is aware that it is running under loss and it might have to run under loss for some more time. The Dairies of this kind in the beginning do run under loss. Even Delhi is incurring loss of over 2 crores.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಯಾರು ಇವತ್ತು ಹಾಲನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ದೂರು ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಮತ್ತು ದೂರು ಬರಬೇಡಿ ಇರಲಿ ಯಾರು ಹಾಲನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಕೈರಾ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅವರು ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ದೂರು ಬಂದಿದೆಯೇ ಅನ್ನುವುದು ಒಂದನೆಯದು. ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿ ನನಗೇನೂ ಯಾವ ದೂರು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೈರಾದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ನೋಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು, ಏಕೆ ಈ ರೀತಿ ಉಡಾಫೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಸಂತೋಷ. ಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪೇಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಪೇಮೆಂಟ್ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ತಾವು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ನಾನೂ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇನು ಕೇಳಿ ಸ್ವಾಮಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಆಗಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಈ ರೀತಿ ಉಡಾಫೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಡಿ ಸ್ವಾಮಿ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು ಡೈರಿಯವರು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಹಾಲು ಬಹಳ ಕೆಳ ಮಟ್ಟದ್ದು ಆಗಿದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸೂಕ್ತ ವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏನಾಂತ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದರೆ ಮಧ್ಯೆ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಉತ್ತಮವಾದ ದರ್ಜೆಯ ಹಾಲು ಬರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಏಚಾರ ಮಾಡಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಹಾಲು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ಏರ್ಪಾಡು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಯಾವುದಾದರೂ ನಮೂದು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಇದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಇದೆ.

Sri A. R. BADRINARAYAN.—In view of the losses that are reported, will Government consider getting expert advice from people who have got very good experience in this line ?

Sri D. DEVARAJ URS.—It is experts who surveyed, it is experts who designed and it is according to expert advice the dairy was started. Even after starting of the dairy, experts do come here now and then including one expert by name Dr. Kurien who is said to be mainly responsible for the successful running of the dairy at Kaira. But in spite of these experts, unless we have our own experience of running this dairy, these experts cannot help us to the extent to which we want them to help. Our own experience, our day to day working, the pitfalls we come across and more than anything else, the question of increasing milk production, getting more milk to the dairy and processing it all these things we have to learn by experience. Ultimately, only our experience will help us to get over the losses which we are incurring.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ಪ್ಲಾಂನಯ್ಯ.—ಒಂದು ಕೋಟಿ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿದು ವಂತಹ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ 28 ರಿಂದ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವಂತಹ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ, ಇದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಆ ರೀತಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಾ ಇರುವಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಡನೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮದು ಕಡಿಮೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಿದ್ದಿರಿ. 5 ವರ್ಷದಿಂದ ಡೈರಿ ನಡೆಸಿದ್ದರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನುಭವ ಆಗಬೇಕೆಂದರೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷ ಬೇಕು ? ಇನ್ನು ಮುಂದೂ ಕೂಡ ಈ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಷ್ಟ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು ಎಂದು ತೋರುತ್ತದೆ, ಹಾಗಿರುವಾಗ ಇದನ್ನು ಮುಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಾರದು ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಡೈರಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಉದ್ದೇಶ ಮುಚ್ಚಿಬಿಡುವುದಕ್ಕಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಸಾಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಇದರ ಘನ ಉದ್ದೇಶ ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಬೇಕೆಂಬುದು. ಈ ಎರಡು ಧ್ಯಂದ್ವ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಡೈರಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿರುವುದು.

ಕೆಲವು ವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತೆ. ನಷ್ಟವಾಗದಂತೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ ಅದರೂ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಆಧುನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರೀಮನ್ನು ತೆಗೆದು ಪ್ರಾಶ್ವರ್ ಮಾಡುವುದು ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಣತರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಪರರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಂದ ಬಂದ ನಂತರ ಇಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಪರಿಣತರು ಅಷ್ಟು ನುರಿತವರಲ್ಲಿ ಅನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ ಇದು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಯಬಹುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನಮಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಬೆಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕೊಳೆಸುವುದೂ ಒಂದು ನಿಮ್ಮ ಯೋಜನೆಯೋ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಎಷ್ಟು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೋಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಅದು ಈಗ ಸುಳ್ಳಾಯಿತು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಶುದ್ಧ ನಿಜವಲ್ಲ.

Sri S. SIVAPPA.—I shall take a challenge. We shall go and inspect. The Minister cannot bluff this House. We have gone and seen it. He is misleading the House.

Sri D. DEVARAJ URS.—Sir, some members of the Opposition wanted to visit the Bangalore Dairy, and I did request them to visit. But, on that day, they pleaded their inability and said that they would visit the Dairy on some other day. An open invitation was there, but so far nobody came forward. In spite of his not going if Sri Sivappa says like that, I am sorry.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, as members of the Public Accounts Committee, myself, Sri S. D. Kothavale and Sri H. B. Jwalaniah paid a visit to the Dairy and saw heaps of butter lying there.

(Many Members stood up)

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I don't allow any more supplementaries.

Sri D. DEVARAJ URS.—Sir, I want to clarify one point. It is true that we have nearly one lakh kgs. of butter.

ಅವರು ಹೇಳತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಣ್ಣೆ ಕೊಳೆತು ಗೊಬ್ಬರವಾಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಯಾವುದನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟಿಲ್ಲ—ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಬರಲಿ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕೊರ್ಟ್‌ಸ್ಕೋರೇಜನಲ್ಲ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇನು ಕೊಳೆತದ್ದೋ ಹುಳಿತದ್ದೋ ಅವರೇ ನೋಡಲಿ.

Sri S. SIVAPPA.—It is not a butter manufacturing dairy; it is meant to distribute milk to the people.

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I now call upon Sri Venkatagiriappa to put his Short Notice Question.

Milk Van Collection of Milk in Kolar

31. **Sri P. VENKATAGIRIYAPPA (Kolar).**—

Will the Minister for Animal Husbandry, Fisheries, Information and Publicity be pleased to state:—

(a) whether the milk van collecting from Kolar has been discontinued without previous notice to the milk suppliers;

(b) if so, the reasons for the same;

(c) whether a private dairy at K.G.F. is supplying 3700 litres of milk to Bangalore Dairy;

(d) If so, the reasons for encouraging private dairy and ignoring the entire quantity of milk available through the milk societies?

A.—Sri D. DEVARAJ URS (Minister for Animal Husbandry, Fisheries, Information and Publicity).—

(a) Yes.

(b) Due to anti-Hindi agitation.

(c) Yes.

(d) This question does not arise in view of the fact that there has been no case of ignoring the milk from any society.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ.—ಕೋಲಾರದಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ತಾರೀಖಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಾಲು ಇಲ್ಲಯ ಡೈರಿಗೆ ಸರಬರಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುವಿರಾ? ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯಾನನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ.—ಇಲ್ಲಯ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಸುಮಾರು 1300 ಲೀಟರ್ ಹಾಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿಯವರಿಂದಲೂ ಬರುತ್ತೆ.